

Posamezna številka:

1 krono.

TABOR izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z danom naslednjega dne ter stane enoletno 180 K., polletno 90 K., oštriletno 45 K., mesečno 15 K. Inzerati po dogovoru. Pri večkratni objavi popust.

Nar. se pri upravi TABORA, Maribor, Jurčičeva ulica št. 4.

Posamezna številka:

1 krono.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon intern. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, prillitje, dno. Telefon št. 24. ŠHS poštnoštevilni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne vnaša. — Krokopist se ne vnaša.

TABOR

Leto: I.

Maribor, nedelja 21. novembra 1920

Številka: 73.

Italija smatra Jugoslavijo za svojo kolonijo.

Italija je ratificirala rapalsko pogodbo. — Po odhodu Venizelosa iz Aten. — Wranglovi begunci.

Primorci!

V smislu poziva Narodnega sveta za zasedeno ozemlje na vse slovenske stranke je postavila Demokratska stranka na svojo kandidatno listo na Stajerskem mene z izrecno nalogo, da zastopam v parlamentu koristi neodrešene domovine in svojih rojakov Primorcev.

Da zvem Vaše želje in zahteve, Vas vabim na

SHOD BEGUNCEV

na nedeljo, 21. novembra 1920 ob 10. uri dopoldne v veliko dvorano Narodnega doma v Mariboru.

Komur je lasten obstanek in rešitev zasedenega ozemlja na srcu, naj pride zanesljivo.

Dr. MILKO BREZIGAR.

Dr. Milan Gorisek:

Apaška kotlina.

Ko smo vsled nerodnosti izgubili zraven Radgone, tudi slovenske vasi onkraj Mure, se je pojavila naenkrat v časopisju za nas neverjetna ponudba zamene „Apaške kotline“ z onimi vasmimi onkraj Mure. In danes, ko nam je še večja kratkovidnost vzela tudi kraje nižje Drave na Koroškem, se je pojavilo v časopisih zopet to strašilo. Da spozna širša javnost utemeljenost naše nevolje nad takimi, ponudbami naj služijo sledeče vrste.

Predvsem se vprašamo, kaj pravzaprav mislijo pisci teh člankov pod izrazom „Apaška kotlina“? Ta pojem je politično neznan in krajevno nedoločen.

Prva umetniška razstava v Mariboru.

Kakor smo že svojčas javili, se pripravljajo v Mariboru početkom decembra t. l. umetniška razstava, ki bo obsegala predvsem dela stajerskih umetnikov. Misel, ki jo je sprožil akademični slikar profesor Viktor Gotič, je našla povsod živahnega odziva. Stevilni naši umetniki kakor tudi nekateri nemški domačini so prijaviteli svojo udeležbo na tej prireditvi. Skupno se je prijavilo čez trideset umetnikov, ki so po večini tudi že poslali svoja dela, čez 100 na število. Tako bo obsegala razstava, po izločitvi nekaterih ne popolnoma zrelih, okrog sto dobrih del. Širši odbor, ki se je pred kratkim sestavil, je pod predsedstvom g. generala Maistra prevzel vse podrobne priprave za razstavo in obeta njegovo delovanje prireditvi popoln uspeh. Razstava se priredi v modernem slogu v treh proti jugu ležečih sobanah I. nadstropja bivše kazine. Sobane bodo opremljene z 2-50 m visokim ozadjem ter bodo zaradi svetlobnega učinka še posamezno primerno razdeljene. Razstava, za katero vlada že sedaj vsestransko mnogo zanimanja, se otvori 5. decembra t. l. ob 9. uri dopoldne in ostane odprta do 26. decembra t. l. Gim nam bodo podrobnejši podatki na razpolago, se homo

Ko so nemškutarji zvedeli za to ponudbo, se je raznesla takoj vest, da pridejo vse občine nekdanj radgonkega in cmureškega okraja zopet pod Avstrijo, še več, Drava bode meja. Naše ljudstvo, katero se je komaj malo pomirilo, postalo je zopet malodušno in boječe, nemčurji pa kakor povsodi predrzni.

To je bil prvi „uspeh“ te ideje. Kakor kaže zemljevid, leže Apače v ravnini blizu Mure ob okrajni cesti, ki veže občine svoj čas cmureškega okraja z onimi radgonskega. V tej ravnini leže zraven Apač tri občine s približno 2000 dušami. To bi bila apaška kotlina v orografičnem smislu te besede.

Kaj si predstavljajo različni ponudniki pod besedo apaška kotlina, je tedaj ostalo popolnoma nerešeno; edno pa je gotovo, da se moramo mi, ki živimo v bližini teh krajev, najodločneje braniti zoper vsako kravjo kupčijo s temi kraji, naj si bodi to v enem ali drugem obsegu.

Kakor znano, tvori po pariškem miru mejo od Spilj do svoječasnne ogrske meje reka Mura, tedaj idealna državna meja. To čutimo posebno sedaj, ko je naše vojaštvo prekoračilo svoječasnno demarkacijsko mejo in zasedlo to reko. Na tisoče tihotapcev je okradlo našo državo in prava igrača je bila prekoračiti mejo po različnih koruzah in gozdovih, posebno ponoči. Se bolj pa smo čutili slabost demarkačjske meje pol priliki grozečih napadov s strani nemških tolp. Bili so časi, ko ni branilo celo mejo od Spilj do Radgone niti 2000 mož. In ravno v teh časih so prihajala opetovana poročila, kako Nemci mirno prevazajo pri Apačah čez Muro orožje in

na ta važni kulturni dogodek v zgodovini našega mladega Maribora se povrnili. Že danes pa opozarjamo občinstvo na to prireditve, ki ji je treba želiti prav obilnega uspeha.

Beseda,

ki so mi jo vzeli na protestnem zborovanju v Narodnem domu dne 17. novembra 1920.

— in kakor mati, ki je pobila in žrtvovala svoje otroke, da reši svoje bedno življenje, je storil naš narod! Naš narod ni bil kos velikemu času! V Cannosso je šel, prekrizal se je, ko so mu pljunili na glavo, prijazno smehljaj, ko so ga bili v obraz? Kje je tu krivda Italijana? Ne, mati je bila vlačuga; po gostilnah in zakajenih kavarnah se je vlačila, ko ji je šlo dobro, ko pa se je streljalo in spoznala svoje gorje, ni mogla storiti drugače, kakor da je žrtvovala svojo lastno deco!

Tak narod ni velik! Mi Slovenci posebej pa nismo bili veliki nikoli, kar panti zgodovina! Danes pa smo vrhu vsega še oholi in se branimo balkanizma! Ali ne veste, karakteristikum balkanizma, domišljavost in velik gobec, čednost, ki so nam priložene in v nas do popolnosti razvite?

vojaštvo, početje, ki bi se dalo pri reki z razpoložljivim moštvo takoj preprečiti. Po ravno isti poti je prihajalo in odhajalo nešteto agitatorjev in tihotapcev. Državna oblast ni imela nikdar takšne sile, da bi mogla zavarovati mejo sredi kuruze tako, kakor to z lahkoto stori ob obrežju reke.

Ze iz tega razloga bi bila največja nespametnost, napraviti nemško vreo tokraj Mure.

Glavni vzrok pa, radi katerega smo nevoljni nad temi ponudbami je, da je namreč predpogoj za to zameno neresničen, da je namreč ta apaška kotlina nemška.

Pogled v stare Mohorjeve knjige zadostuje, da se najde neresničnost te trditve.

Res je, da so storile v zadnjih desetletjih vse oblasti, cerkev in šola, jako mnogo, da se ponemčurjo ti kraji, zato pa še niso postali nemški. Skoraj vsak starejši človek govori še slovensko in če prideš danes v Apače, te razume v vsaki trgovini vsak človek.

Po mišljenju so mogoče Nemci, nikdar pa po rodu in jeziku.

In kam bi naj imeli ti gospodje iz Apač svoj prehod čez Muro?

Ali bi se zadovoljili z svojim brodom na občinski stezi?

Hočete njim mogoče še žrtvovati most pri Cmureku ali slovenske občine pri Zgornji Radgoni?

Vse je nemogoče. Zato pa prosimo, če nimate boljših predlogov za rešitev Koroške, pustite še takšne, ker s temi si ne bomo pribarantali Koroške, pač pa obstoji nevarnost, da izgubimo še lep kos tokraj Mure.

Sedajle boste glasovali o resoluciji! Ali ne vidite, da s tem potrjujete mojo prejšnjo trditve, da smo le v besedah veliki? Mali slovenski narod vpije nad nasiljem, ki ga je sam hotel! In da bo rešitev sigurnejša, so se vsedli gospodje na oder in si nadeli črne kravate...

Prav je povedal Trošt: kričite proti samim sebi! Jaz pa še povdarjam posebej: kričite resolucije proti lastni bedi in ničevosti! Zato sem proti resoluciji! Veliki moramo postati! Srbski narod je bil velik v časih najstrašnejše bede Kosova in Albanije in je rešil, ko je bilo že vse izgubljeno. Rešil je one, ki so že stoletja ječali v suženjstvu, rešil je vso svojo podjarmljeno zemljo.

In pri živem Bogu, tudi jugoslovanski narod bo rešil te žrtvovane brate! Ne mi! Mi Slovenci nikdar! Ne mi, jugoslovenstvo je bo odrešilo, ko se bo prelil v suženjske duše ogenj ponosnega svobodoljubja, ko usta naših sinov ne bodo več znala, kje se peta liže!

Ploskali ste nocoj, ko je pala krilatca: meč! Ce pa bi rekel: kdo gre nocoj z menoj na nož? — ne bil bi do bil peščice! Pustite meč! Zanj je še čas! Za enkrat raje skrbite, da bo kmet stebel države, ne pa državi odporen! Skrbite, da država ne bo delala draginje s silno carino in strašnimi davki! Skrbite, da ne bodo oblasti več favorizirale državni odkrito sovražnih tujih elementov.

Notranja in zunanja politika.

* Klerikalna volilna lista je bila v časopisih objavljena seveda, (kar je pri tej stranki samoobsebi umevno) v zlagani obliki. Kandidati so bili objavljeni po abecednem redu. V oficijelni listi pa vidimo čisto drugo lice. Prekmurec Pintarič je izginil, zato pa stoji na listi na tretjem mestu župnik Klekl, ki je znan po svojem protidržavnem delu. Saj je zadosti, če navedemo, da se je za Klekla posebno zavzel v svojem listu „Slobodni gradjanin“ Perica Magdič, oni Magdič, ki je bil radi protidržavnega delovanja kot veliki župan spoden iz službe. Dalje imamo visoko gori na listi mučenika Zebota. Ce bo mož zastopal narodne koristi s tako vnemo, kakor je Baumanove (30.000), potem je mandat v dobrih rokah. Dika liste je gotovo dolnjelendavski Sever, ki bo moral odgovor dajati za svoje manipulacije s tobakom in ki je v Prekmurju znan kot sprejemalec visokih provizij žalostne „Gospodarske zadruga“, — in naš stari Vlado Pušenjak, ki je moral pred sodnijo vtakniti v žep očitane neznajčnosti. Koritar prvega reda.

* Klerikalci in državna meja. Količko krika smo že čitali v „Straži“ o naši severni meji na Stajerskem. Treba je toraj, da na značilnem dogodku pokažemo, kako je to navdušenje v praksi. K Gornji Radgoni spada danes takozvani Spodnji Gris, ki je bil prej del mesta Radgone, leži pa na desnem bregu Mure in je od prevrata sem v naši upravi. Tam se nahajajo vsi naši državni uradi, izvzemši sodnijo. Občina

za kar je v našem mestu dovolj dokazov! Pomagajte, da pride red v upravo, da s človekom ne bo mogel vsak mlad dič skriti, kar se mu zljubi! Skrbite, da se zbližajo sloji, plemena, stranke, da se vsi pojedinci postavijo na eno samo mogočno bazo, to je: Salas rei publicae!

Pustite meč in pustite besede! Ali se zarijmo v svoje domove, obraze si zakrijmo in k Bogu tožimo, da smo Slovenci! In če hočemo resno svoj od dedovan, od nas negovan madež izbrihah: Vzgajajmo deco, da bo takšna kakoršni mi nismo!

Zato pustite prisego in osveto, pustite preklinjanje na Lahe! Domov pojdimo in preišljajmo o sebi in sejmo drugo seme! O bratje, še je čas!

Gospod predsednik! Zakaj ste m/ vzeli besedo?

Makso Snuderl, akademik in odvet. kand.

Zahtevajte v vsaki gostilni „Tabor“.

Gornja Radgona je vsled tega popolnoma pravilno sprejela v volilni imenik vse uradnike in druge stanovnike iz Spodnjega Grisa. Sedaj pa je prišel klerikalni zaupnik Neubauer (o katerem bo še treba mnogo govoriti) in je vložil reklamacije proti uradnikom in drugim naprednim volilcem iz Spodnjega Grisa, češ da spada Spodnji Gris pod Radgono (mesto) in toraj dotičniki stanujejo v inozemstvu. In to danes, ko še posluje razmejitvena komisija, ki komaj čaka na take izjave. Zalostna je stvar, ob enem pa dokaz, da so klerikalci v vsakem oziru protidržavni.

* Čudimo se možu, kakor je framski župan Cernej. Vloveli so ga klerikalci kot kandidata in objavili v listih njegovo kandidaturu na drugem mestu. Človek si je oddahnil — vendar enkrat pošten mož. Toda v oficijelni listi stoji g. Cernej čisto na koncu, na mestu, kjer je izvolitev izključena. Pred njim pa čitamo razne Žebote, Pusenjake in Severje. Čudimo se; kakor smo rekli, da se pusti g. župan imeti za noreca od teh ljudi in izrabljata za reklamo listi, na kateri figurirajo — Žeboti.

* Razpošiljanje materiala za volitve. Te dni razpošilja ministrstvo notranjih del material za volitve v konstituantno vsem okrožnim načelstvom, ki ga bodo razdelila posameznim občinam.

* Svetozar Pribečević nosilec liste kragujevaškem okrožju. Svetozar Pribečević kandidira kot nosilec demokratske liste v kragujevaškem volilnem okrožju. Prvi med kvalificiranimi kandidati je na listi istega okrožja Zivko Vidonovič.

* Shod poštarjev. V četrtek so zborovali mariborski poštarji skoro polnoštevno. Njihovemu povabilu sta se odzvala prof. Voglar in prof. Pivko ter se udeležila zborovanja. Prof. Voglar je v enournem govoru poročal o poteku boja Demokratske stranke za zboljšanje gmotnega položaja našega uradništva ter ovrigel nečuvana obrekovanja narodnih socialistov, češ, da demokrati niso nič storili za uradnike. Vsi zborovalci so si bili edini v tem, da bo samo močna demokratska stranka v novem parlamentu v stanu povoljno rešiti njihov gmotni položaj in da bi cepljenje naprednih glasov ravno uradništvu najbolj škodovalo. Prof. Pivko je govoril o pogodbi z Italijo in o žalostnem dejstvu, da nimamo med velesilami nobenega prijatelja, ker je ves svet ljubosumen na rastočo moč Jugoslovenov.

* Protijugoslovenska propaganda v Bolgariji. Odkar so naše čete zasedle kraje, ki so mirovni pogodbi bili določeni nam, so razvili nekateri bolgarski bovinisti ostro propagando proti naši državi. Pri tem se tolažijo z nado, da bo prišlo pri nas do razdora ter da bo Jugoslavija razpadla, čim se sestane konstituenta. Treznejši bolgarski politike se te propagande ne vdeležujejo ter jo obsojajo.

* Slovenska Bistrica. Mariborsko tajništvo JDS je sklicalo za četrtek sestanek širšega zaupništva iz slov. bistriškega okraja. Prof. Voglar in dr. Pivko sta v obširnih izjavah obrazložila naš zunanji in notranji politični položaj ter dala natančna navodila za agitacijo v vladnih dneh.

* Gornja Radgona. V petek zvečer se je vršil tukaj v Horvatovi gostilni volilni sestanek demokratske stranke. Udeležencev je bilo nad osemdeset. Sestanek je otvoril in vodil predsednik kraj. org. JDS g. dr. Boecio. Dr. Koderman, član načelstva JDS, je razpravljal

o programa stranke in o važnosti volitev za konstituento. Glasno odobravanje so žela njegova izvajanja o narodnem in državnem edinstvu, za katero gre stranka v boj. Govoru je sledila debata o raznih političnih in lokalnih vprašanjih. Zborovalci so izjavili, da bodo vsi volili listo JDS in za njo agitirali. Sprejeti sta se dve resoluciji, katerih ena zahteva prost transitni promet na progi Radgona—Spilje, druga pa ustanovitev samostojne politične oblasti v Gornji Radgoni. Obe resoluciji se bosta oddali na pristojnih mestih. G. Čirič se je v kratkem govoru spomnil naše narodne dinastije in zborovalci so vzklikli navdušen „živio“ našemu kralju Petru in regentu Aleksandru, na kar je občinstvo stoji zapelo narodne himne. Po končanem zborovanju je slučajno navzoči komisar Prekmurje naznanil zborovalcem, da je Prekmurje definitivno prisojeno Jugoslaviji, kar je izzvalo navdušena odobravanja.

* Borba za grški prestol. Za kralja Konstantina so se vršile v atenskih ulicah demonstracije, katerih so se udeležili tudi vojaki in policisti. Casniki prinašajo pozdravne članke na kralja Konstantina. V mestu se vidi izloženih mnogo njegovih slik. Ekskralj Konstantin je izjavil v nekem intervjuju, da spoštuje ljudsko voljo in bode zavzel napram antanti isto stališče, kakar Venizelos. V nobenem slučaju ni deloval skupaj s sovražniki antante. (?) Francijo ljubi ravnotako, kot jo je ljubil njegov oče. Dopisnika „Matina“ je včeraj sprejel kralj Konstantin v Lucernu. Kralj je izjavil, da mu ne zadostujejo zbornične volitve. On noče biti kralj stranke, ki je sedaj zmagala, temveč hoče biti kralj celega naroda. Prestol bo zasedel le tedaj, ako zahteva to ljudstvo. Ponosen je na svoje ljudstvo, ki misli tako, kot on. Kralj Konstantin je izjavil nadalje, da ni hotel grški narod nikoli vojne, ampak Venizelos nima srca, temveč samo napah. On je vse pokvaril. Ko je ležal kralj Aleksander smrtni postelji, ni niti odgovoril na telegrame njegovih starišev. Po neki vesti iz Ateu bo najbrže kraljica Olga prevzela danes vlado. Vodja večine je izjavil, da je zasedba prestola po kralju Konstantinu gotova stvar. Iz Aten dosela depeša pravi, da bo danes kabinet Rhallis zaprišežen na ustavo.

Dnevna kronika.

— Ven s Slovenci! Od več strani se nam potrjuje, da smo s to našo notico zadeli v živo. Med drugim se nas opozarja, da je pri okr. glavarstvu na oddelku za vojaške podpore še vedno z visoko plačo nastavljen, v Avstriji umirovljen davčni uradnik, ki je bil pravi tip zagriženega nemškega uradnika. Kot bivši vodja davčnih uradov v Konjicah je bil navdušen občudovalec spodnještajerskega nemčurstva. Hujskal je že itak dovolj nemško nacionalne uradnike na Slovence, posebno na svoje slovenske tovariše, da se je s tem prikupil „Volksratu“. In menda za te zasluge ta gospod danes vleče poleg svoje pokojnine še lepo plačo od okr. glavarstva. Njegova žena je sestra znanega nemčurskega milijonarja Juharta v Slov. Bistrici ter sorodnica avstrijskega cesar. svetnika Versolattija; torej mu ni treba, da trga kruh iz ust za to službo bolj potrebnemu in bolj sposobnemu katerega slovenskih prosilcev.

Klerikalci kot prijatelji uradništva. Dr. Korošec se je na svojem mariborskem shodu hvalil, da je njegova stranka vedno bila velika zaščitnica uradništva. Zato je g. minister pretakal krokodilove solze, ko je videl (tje, ni povedal) razcapano in sestradano uradništvo. In da

je to res, to nam znajo potrditi vsi tisti uradniki, ki so ali ki se iščejo v Mariboru stanovanja. Kot dokaz naj navedemo za danes en tak slučaj. Pred seboj imamo zasebnega uradnika, sina bivšega slovenskega učitelja v okolici Maribora. Mož ima 1800 K mesečne plače, oženjen, z družino. Spomladi je po dolgem tarnanju dobil nakazavano stanovanje. Ze čez en mesec ga je milosrdni prijatelj uradnikov, dr. Juvan vrgeel na cesto, ampak dobesedno rečeno vrgeel ga je ven ravno pred kosilom, ki je moralo iz peči sfrčati za gladnim uradnikom na cesto. Ni ta katoliška ideja krasno izvršena v dejanju? Ker ga je postavil samo na cesto, ne pa tudi s ceste v drugo stanovanje, je mož moral v hotel, kjer ga dosedaj stane bivanje nad 3000 K. Ker je poleg svoje plače že izčrpal vse svoje rezerve, je moral misliti na zasebno stanovanje. Mnogo jih je našel sam, toda prijatelj uradništva, g. dr. Juvan je vstrajal na svojem katoliškem stališču, da bo za uradnika bolje, če ga iz hotela zopet vržejo na cesto. Po petih mesecih je zopet našel malo luknjo za stanovanje, ki bi jo bil za silo sprejel. Luknja predstavlja pisarno, kjer kraljuje neki prešerni Dunajčan, ki je sodno znan iz nemškega tolovajstva v Kamnici. Po predpisih se lokali določeni za stanovanje ne smejo izrabiti za pisarne in kjer se to zaloti, se morajo takoj izprazniti in vrniti svojemu namenu. Ker pa ima ta Dunajčan glavno besedo, se mu je dopustil 30-dnevni rok za pritožbo. Nemeec se je seveda oprijel te slovenske udanosti in da mu pri stanovanjskem uradu gredo še bolj na roko, so pustili po stari navadi rekurz ležati v miznici celih 32 dni. In bi bil tam še ležal in kakor mnogo drugih obležal, da ga ni izvohal vboji slovenski uradnik. In zdaj leži ta akt v Ljubljani. Med tem pa so v hotelu povišali cene na 50 K dnevno za eno sobo. In privatni uradnik z 1800 K mesečno plačo naj jo še nadalje plačuje. Tako izgleda prijateljstvo SLS do našega uradništva. In to si naj naši uradniki 28. novembra zapomnijo!

— Dr. Korošec se pere po posebnih letakih, ki so jih izdali na tisoče. Na teh letakih so označene vse pregrehe, ki se dr. Korošec očitajo od nasprotnih strank, n. pr.: da se je kot minister poročil, da si je napravil mnogo milijonov premoženja, da kupuje graščine itd. Pogrešamo pa, da se tudi njegova jajčja afera ne pere v tem ministrovem perilu.

— Na naslov merodajnih oblasti. Iz Studencev pri Mariboru se nam poroča: V Šolski ulici se je lani naselil mesar Nemeec Hüferl. Mož je bil izpočetka ponižen. Ko pa se je nabral našega denarja, je začel igrati vlogo ježa v lisici luknji. Svoje vajence vzgaja na sledeči način: Nedavno so napadli vajenci in hlapec sina Vokača na cesti z dolgimi mesarskimi noži. K sreči jim je utekel, sicer bi bil žrtev te podivjane mesarske družbe. Dan za dnem mora naša mladina iz ust teh pobalninov poslušati bogokletja in izraze, ki jih tu ni mogoče navesti. Je omenjeni napad že znan drž. pravdnistvu? Ima g. okrajni glavar kako oblast nad izgredi v Studencih? Se je obrtna oblast prepričala, če Hüferl sme in kako izvršuje svojo obrt? Morda najde pri sodišču kak akt o čudnih črevah in nadmesarskih cenah lani o Bozicu. O klobasah, ki romajo iz Studencev preko meje bo morda verižniški urad vedel kaj natančnejega. Ali je stanovanjskemu uradu znano, kako se tu zasedajo stanovanja in spreminjajo v delavnice? So ravno Hüferlovi psi izvzeti od pasjega kontumaca?

— Poštenu in obratnemu ravnateljstvu J. Ž. v Ljubljani. Dozdej smo bili uverjeni, da služita pošta in železnica interesom javnega prometa. Odkar pa se je uvedel novi vozni red, moramo vsi; uradi, javna in privatna podjetja zlasti pa uradništva tu na skrajni meji v svojo škodo občutiti, da se tako poštno kakor obratno ravnateljstvo Juž. železnice ne zavedata svojih dolžnosti napram interesom občinstvu. Večerni vlak namreč, ki prihaja iz Ljubljane v Maribor okrog 23. ure, ne pripelje več kakor je bilo to doslej vpeljano pošte seboj, niti ne ljubljanskih popoldanskih listov („Slov. Narod“, „Naprej“ itd.).

ampak dobivamo vso pošto od prejšnjega dne in popoldanske liste iz Ljubljane še le drugi dan popoldne tako pozno, da za nas ne morejo proti več v poštev, zlasti ne dopisi, ki se na ta način zakasni za dva dni. Tako je zdaj Maribor celo dopoldne brez vnanjih listov in pošte, kar občutijo kakor rečeno tudi vsi uradi in javna podjetja. Ape-liramo na oboji označeni ravnateljstvi, da tem nevdzdržljivim razmeram napravi takoj konec!

— 13 milijard izvoza v Nemško Avstrijo. V smislu državnega kontingentnega ugovora (pogodbe) z Nemško Avstrijo, je izvoz določen na prvotne 7 milijard avstrijske ozir. 3.750.000.000 K jugoslovenske valute, kar odgovarja z ozirom na današnje razmerje avstrijske napram naši kroni približno za 13 milijardam. Izvoz oskrbuje posebna družba „Osterreichische Einfuhr Getreide Gesellschaft“ ali kakor se pri nas nazivlja „Avstr. društvo za uvoz žita, moke i semena“. Izvoz gre večinoma iz Beograda s Šleperji po Donavi, le ena sedmina gre po železnici preko Maribora, kjer se nahaja posebna filijalka Pogranični oddelek za Nem. Avstrijo; vodita jo en Ceh in en Hrvat. Pravni zastopnik te filijalka ozir. družbe je mariborski odvetnik dr. Hojnik. Zanimivo je posebno za tiste, ki si želijo dobrot Nem. Avstrije, velikanska razlika v ceni moke. Nemška Avstrija plačuje pri nas moko po 15 K naše valute, torej 60 K avstrijske valute, k temu pride carina 3-30 K za 1 kg, s stroški prevoza itd. vred stane Nemško Avstrijo 1 kg naše moke 80 K, a prodajajo jo uradnikom po 24 K, diferenco mora plačati država.

— Kaznilnica električno razsvetljena. Tukajšnja moška kaznilnica je vpeljala pod vodstvom strojno tehničarja Milavca električno razsvetljavo iz Fale. Sama vpeljava (materijal) stala nad 1 milijon kron.

— Predrznost kavarnarja Neger. Kdaj že so vsi tukajšnji listi zahtevali, da se nemško-nacionalnemu hujškaču lastniku kavarne Neger vzame koncepcija in ga požene, kamor spada. Naše oblasti opozarjati na njihovo dolžnost ali bob ob steno metati, je enoinisto. Tega se mož zaveda in odtod tudi njegov predrzni nastop. Te dni je iz svoje kavarne vrgeel ven neko Slovenko z žaljivimi izrazi, storil je to, ker jo je nek nemškutarski poštni uslužbenec pri njem denunciral, češ, da je bila radi zadnjih izgredov zaprta. Take razmere je obrodilo tolerančno postopanje z nemško nadutostjo v Mariboru.

— Vsled sprijene svinjine je prijavljenih več slučajev obolelosti. Ni pa še ugotovljeno, ali izvira ta obolelost od listega sprijenega svinjskega mesa, ki je last mestne občine in ki se je vsled brezbriznosti vladnega komisarja in klavniškega ravnatelja Kerna popolnoma spridilo v shrambi v klavnici, ali je to meso tisto, ki ga je kupila neka tukajšnja prodajalka na Pragerskem in o katerem se ne ve, ali ga je mestni sanitetni referent von Leonhard pregledal ali ne. Baje je tudi v to afero zapleten omenjeni ravnatelj Kern.

— Korupcija pri carini v Dalmaciji. „Trgovinski glasnik“ poroča, da je ministrstvo trgovine poslalo svoje inšpektorje v Dalmacijo, da pregledajo tamošnje carinarnice. Pri tem pregledu je bilo aretiranih več carinikov, ki so spora-zumno s tujimi denarnimi zavodi vtiho-tapljali tuj denar. (Taka preiskova bi bila dobra tudi kje drugje. Op. ur.)

— Skrivnostna zguba. V trenutku, ko nam je trgovski gremij potrdil našo domnevo, da se za firmo „Mestno električno podjetje“ skriva tujerodna tvrdka Pichler iz nam sovražnega Gradca in da jo zastopa naš največji sovražnik, renegat dr. Orosel, se je „Mestno električno podjetje“ na skrivnosten način neznano kam zgubilo. Zginili so raz izloženih oken slovenski napisi, ki so se nalepili se le v dobi demonstracij, mesto slovenskih napisov na oknih, je pravi gospodar tega podjetja nemški Gračan in njegov pokrovitelj komisar jugoslovenske vlade v Mariboru, g. dr. Leskovar, ukazal izpostaviti v oknih samo nemške napise, kakor so pod patronanco jugoslovenskih oblasti tudi do drugih nemško-nacionalnih

trgovinah predpisani. Da se jugoslovensko občinstvo o teh predpisih in dokazih preobloženih skrbi naših oblasti za javni red in mir ter spoštovanja do izvrševanja zakonov zadostno pouči, sta n. pr. v Jurčičevi ulici oba najbolj izpostavljeni vogala — na eni strani Pichler na drugi Leyrer, opremljena s samonemškimi napis. Komur je znano, kam se je „Mestno električno podjetje“ zgubilo, blagovoli nam to javiti.

— **Akademiki!** Prosimo vse one zavedne in narodne mariborske akademike, ki bi bili pripravljene zrtvovati par dni za splošno narodno in državno delo, da se zglase v našem uredništvu.

— **Poroka.** Včeraj sta se poročila v magdalenski farni cerkvi gospod Josip Kugy ter gospa Eleonora Farič, hišna posestnica. Obilo sreče.

— **Beguncem!** Ker traja rok za kreditiranje vozarine le do konca t. l. in je sedanje poslovanje vidiranja potnih listih zelo dolgostrajno, se pozivljajo oni begunci, ki se mislijo vrniti do konca leta, da se javijo takoj radi propustnice pri politični oblasti svojega bivališča (v Ljubljani policijsko ravnateljstvo), ki jim izda propustnico. Oblasti, ki izdajo propustnice, vpošljejo le-te skupno podpisane uradu, ki bo ukrenile potrebno glede pravečasnega vidiranja od strani italijanske delegacije.

— **Tečaj za srbohrvaščino.** Na splošno željo sem se odločil pričeti s poukom srbohrvaščine za slovenske inteligente. Pouk bi se vršil dve uri na teden. Kdor želi pristopiti, naj to ustmeno ali pismeno sporoči najpozneje do 30. novembra. Josip Ribarič, Tattenbachova ulica 17-II.

— **Invalidski davek.** Kakor opozarja finančna delegacija v Ljubljani, uveljavil se je z zakonom za leto 1920-21 invalidni davek, ki je namenjen v kritje stroškov za podpore invalidom. Podlaga za odmero tega davka je kupni celoletni predpis na zemljarini, hišni davki prihodnini, prihodnih in deloma tudi dohodnini in plačarini. Do vsote 80 K, ki se predpiše na teh davkih, je plačati 8 K invalidnega davka. Pri višjih predpisih je invalidski davek progresivno višji, ne presega pa nikdar 20% predpisa na davkih, ki so mu podlaga za odmero. Davek se bo pobiral od 1. januarja 1920 dalje. Davčni zavezanci, ki so za leto 1920 svoje davke že plačali, morajo naknadno plačati še invalidski davek, ki odpade po lestvici člona 85 ministrstva za finance na že plačane davke. Na to se v lastnem interesu opozarjajo vsi zavezanci z vabilom, da čimprej izpolnijo svojo dolžnost. Morebitne zamude obresti se bodo od invalidnega davka računale od 1. decembra 1920 naprej.

— **Švedska sodba o Trstu.** „Aftent Post“ piše naslednje o Trstu: Trst je izumrl. Slovenci imajo v mestu težko stališče, a še niso izgubili vsako nado. Kodo ima prav? Težko je reči. Mesto pripada ravno tako Italiji, kakor pa Jugoslaviji. Kot jugoslovensko mesto bi kmalu nadkrilil Beograd, ali kot italijansko mesto je Trst mrtev, drugi Brindisi ali Ancona. Trst bo nadvladan od Benetk, njega čeka smrt.

— **Planinski koledar za l. 1921** je dotiskan ter se začne te dni razpošiljati. Opozarjamo na najnovejšo kolkovno pristojbino, ki so v njem natisnjene, katere bodo najboljši pripomoček pisarnam, trgovcem in privatnikom. Naroča se pri založništvu v Mariboru, Krekova ulica 5, 1. nadstr.

— **Ciklon v Italiji.** V Palermo je radi močnega ciklona del mesta pod vodo. V Bagheri, Misilmeri in drugih krajih se je udrlo več hiš. V Misilmeri se je doslej izkopalo 16 mrličev. V Palermo je razrušena vsa naprava vodovoda in elektrike.

— **Proti vojnim tatovom v Bolgariji.** Sobranje je sprejelo zakon, ki določa strogo kazen vsem, ki so si v vojni prisvojili tuje predmete. Določen je rok dveh mesecev za povračilo teh stvari.

— **Določbe o prenosu denarja čez madžarsko mejo.** Madžarska vlada je na našo predstavko v Budimpešti sklenila, da ne sme brez posebnega do-

voljenja nihče vzeti s seboj na potovanje vsoto, ki odgovarja vrednosti 2000 madžarskih kron po dnevnem kursu.

— **Bivša nemška cesarica na smrtni postelji.** Radi zelo resnega stanja bivše nemške cesarice je odpotoval bivši nemški cesarjevič iz Wieringa v Doorn.

Kultura in umetnost.

— **Baletna turneja Vlček-Wistakova.** Baletni par: slovenska koncertna plesalka Lidija Wisjakova in bivši član baleta narodnega gledališča v Pragi ter bivši baletni mojster narodnega gledališča v Ljubljani Vaclav Vlček pričneta še tekom novembra baletno turnejo po vseh večjih krajih Jugoslavije.

— **Koncert Thierry-Jera-Brezovšek.** Ta koncert, ki je bil projektiran za Maribor 14. novembra, se vrši šele v decembru t. l. V istem času nameravajo ti umetniki koncertirati tudi v mestnem gledališču v Ptuj.

— **Koncert čelisti Jure Tkalciča.** Imenitni, nam že iz lanskega leta dobro znan čelist Juro Tkalcič priredi dne 3. decembra t. l. v Goetzovi dverani koncert. Opozarjamo cenjeno občinstvo že sedaj na to prireditve, ki bo nudila pri vseskozi prvovrstnem klasičnem sporodu redke muzikalne užitek. Tkalcič je pri nas, kakor tudi v kulturnem inozemstvu znan kot eden najslavnejših čelistov, kojega igra je zelo cenjena vsled očiščenega okusa in mirnosti nlemenitega muzikalnega izvajanja. Predprodaja vstopnic pri Höferju, Solska ulica.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V soboto 20.: Plesni večer „Sent M' Ahese“, slovite plesalke egiptovskih plesov. Izv. abon.
V nedeljo 21.: Popoldne ob pol 15. uri „Geisha“, postovauje ruske operete. Zvečer ob pol 20. uri „Ples v operi“. Izv. abon.
V ponedeljek 22.: Zaprtlo.
V torek 23.: „Smrtni ples“. I. del. Ab. C-8.
V sredo 24.: „Vampir“. („Smrtnega plesa“ II. del). Ab. C-9.
V četrtek 25.: „Pohujšanje v dolini sent-florjanski“. Izv. abon.

Najnovejša poročila.

Jugoslavija — italijanska kolonija.

LDU. Trst, 19. nov. Listi objavljajo intervju kom. Volpija, trgovske izvedence italijanske delegacije v Rapallu, ki je izjavil glede trgovskih in gospodarskih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo nastopno: Po nalogu ministra za zunanje stvari, grofa Sforze, sem z jugoslovensko delegacijo obravnaval gospodarsko vprašanje. Določilo se je, da se v dveh mesecih snide v Beogradu posebna mešana komisija, ki se bo bavila z vsemi gospodarskimi zadevami. Posledica tega razgovora bo trgovinska pogodba. Pomisliti moramo, da ime Srbija žita in živine preko svoje potrebe, dočim bi Italija dobavljala manufakture, bombaž svilo in stroje, kar vse primanjkuje Jugoslaviji. Tudi ne smemo pozabiti, da smo s šeststo Idrije dobili enega največjih rudnikov živega srebra na svetu, tako da bo Italija z Amiatom in Idrijo dežela, ki ima največ živega srebra. Nadalje ima Srbija velike sklade premoga, nima pa tehnikov. Te ji bomo dali mi in ji pomagali izrabiti svoje premogovnike. V interesu obeh držav je, da se zgradijo železnice. Edina železnika, ki od Jadrana lahko prodre v notranost Balkana, je ona, ki bi sledila dolini Drine preko Stare Srbije in končala ob Donavi. Ne dvomim, da bosta obe državi hitro našli sporazum glede vprašanja, ki je 1. 1908 tvorilo predmet mednarodnih pogajanj.

Italija je ratificirala rapalsko pogodbo.

DKU Rim, 19. novembra. (Brez-žično). Parlament je danes ratificiral rapalsko pogodbo.

Po odhodu Venizelosa.

DKU Atene, 18. novembra. (Brez-žično). Sestavil se je novi grški kabinet. Predsedstvo, zunanje posle in provizorično justico prevzame Rhallis.

DKU Pariz, 19. novembra. Iz Aten se poroča: Po odhodu Venizelosa so se vršile velike manifestacije za kralja Konstantina. Vojaki in civilisti so priredili obhode, na katerih se je pelo doslej prepovedano himno ter nosilo Konstantinove slike, okrašene z oljčnimi vejicami.

Wranglovi begunci.

DKU Pariz, 19. novembra. (Brez-žično.) Po poročilih iz Carigrada je došlo v mesto dosedaj nad 50.000 ujetnikov iz Krima. Pričakuje se še nadaljne begunce.

Podpis gdanske konvencije.

LDU Pariz, 19. novembra. Zastopnik Poljske v Parizu, Paderewski, je včeraj za svojo vlado podpisal gdansko konvencijo.

D'Annunzio se bo udal?

DKU Rim, 19. novembra. (Stefani.) „Messaggero“ poroča iz Trsta: General Caviglia in D'Annunzio sta imela v bližini Reke sestanek, na katerem je prečital Caviglia rapalsko pogodbo, posebno točke o Reki. Izjavil je, da se to zgodi v svrhu informacij. Zastopniki Reke (?) so to pogodbo kritizirali. — Gabrielle Annunzio je izjavil, da se čudi so-

glasnemu pripoznanju Italije, ter mu je žal da njegova bolest ne bo imela nikakega vpliva. Za njegovo zadržanje bo edino merodajna dobrobit domovine.

Stavka na Tirolskem.

DKU Inomost, 19. novembra. V celi deželi je ustavljen ves promet. Železniška zveza za sedaj ni mogoča na nobeno stran. Ekspresni vlak Dunaj — Pariz se na Tirolskem ni sprejel in se je rajbrže vstavil na Solnograškem. Za plebiscitno komisijo na Koroškem določena garnitura posebnega vlaka, ki je odšel za Ostende v Celovec, se v Landeggu ni pustila naprej. Ista usoda je doletela one vlake, ki so odšli z Dunaja in ki niso pred 24 uro prestopili tirolske meje. Stavka je splošna.

Nemiri v Indiji.

DKU Amsterdam, 19. nov. (Wolff). „Algemeen Handelsblad“ poroča, da je izrazil v spodnji zbornici minister za Indijo Montague, da je položaj v Indiji skrajno resen.

Poljaki med Petljurovimi četami.

DKU Moskva, 19. novembra 1920. (Brezžično.) Med Petljurovimi četami se je agnosciralo mnogo poljskih častnikov in vojakov. Vlada grozi s posebno strogimi odredbami, ako bi ti padli v ruske roke.

Proti zasedbi ruhrskega ozemlja.

LDU Pariz, 19. novembra. „Temps“ pozivlja vlado, naj izjavi, da so nerisnične vse vesti o nameravani skorajšnji zasedbi ruhrskega ozemlja po francoskih četah in da Francija ne misli na to korenito nasilno odredbo, dokler Nemčija izpolnjuje obveznosti, prevzete v Spaaji.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Zadružna banka

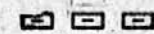
Centrala: SPLIT

Podružnice: MARIBOR, Zagreb, Novi Sad

Afilijacije:

Zadružna banka Reka. Zadružna štedionica Trst

Osnovna glavica: K 50,000,000.—

Bankovni oddelek:

Bavl se z vsemi bančnimi posli. Obavlja izplačila na vsa tu-zemska in inozemska tržišča pod najugodnejšimi pogoji.

Blagovni oddelek:

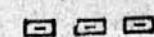
Kupuje in prodaja na veliko vse domače in prekomorske proizvode.

Menjalnica:

Kupuje in prodaja tuje valute, devize in čeke, ter vse vrste do-maćih in tujih efektov.

Vloge:

Sprejema denar na vložni žiro in tekoče račune ter jih obre-stuje pod najboljšimi pogoji.

Podružnica Maribor

Gospeska ulica 20 (Pirchanova hiša)

prične s poslovanjem

743 16-2

1. decembra 1920.

Rabite samo „ZLATOROG MILO“ za Vaše perilo!

Prva marib. tovarna mila preje C. BROS, Maribor.

Jos. Martinc
Maribor 625
Galanterijska veletrgovina

Stavbeno in umetno ključavničarstvo

Ferdo Babič
Maribor, Splavarska ul. 3

Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela. Postrežba točna!
769 Cene solidne! 10-2

Dražba lova.

Lovska pravica krajevine občine Sladki vrh se da potom dražbe do 30. junija 1926 v zakup.

Ta dražba se vrši na uradnem dnevu okrajnega glavarstva Maribor v četrek, dne 9. decembra 1920 ob 10. uri dopoldna pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Okrajno glavarstvo Maribor, 13. novembra 1920

Okrajni glavar: Dr. Lajšič s. r. 797

Mala oznanila.

Šivilja gre na dom delat. Pristan št. 6. 801

Posiljena služkinja za takoj se išče. Nastov v upravnistvu. 781 3-3

Zabesna poč (Kasperl) se prod. Smetanova ulica 48, II. nadst. 800

Trgovska hiša, dobro mesto, se prod. 3 sobe, 1 kuhinja in lokal takoj prost. Cena 270.000 kron, dolga 70.000 kron. Pisarna Zagorski. Maribor, Barvarska ulica št. 3. 802

Gostilni jermeni iz, v raznih širinah, kakor tudi vezalni in šivalni jermeni v zalogi pri Ivan Kravos, sedlar, Aleksandrova cesta št. 13. 793 3-3

Vino 1919. 9 stopni alkohola, po ceni 20 in 18 K, od kleti na prodaj. Vprašati pri dr. Sernecu, Majstrova cesta št. 1, II. nadstropje. 775 3-7

Lena ružna garnitura iz kožuhovine, obstoječa iz velike naramne kožuhovine in muša se za 3500 K prod. Vprašati: Slovenska ulica št. 22-I, desno. 796 3-7

Prodaja se celo: 1 zimski sukinja in 1 zimski obleka za gospoda srednje postave, kakor tudi 1 klobuk in eno črno častniško paradno jero z dvojnimi prsi. Vprašati naj se: Vrazova ul. št. 6, prihičje, levo.

Moblova soba se išče. Ponudbe na upravo lista.

Svoji k svojim!

♡♡♡♡♡♡♡♡♡

DAMSKI MODNI SALON

Mileva Zakrajšek
Aleksandrova cesta št. 45-1

izvršuje hitro in solidno vse v garderobo elegantne dame spadajoče obleke. Za kostume in plašče damski krojač.

Prenarejanje st rih oblek. 674 6-5

♡♡♡♡♡♡♡♡♡

STANJKO JOSIP

kolarski mojster 784 5-1
Jugoslovanski trg št. 3

Podpirajte domačo obrt!!

Stavbeno in umetno ključavničarstvo

Franjo Kumerc

MARIBOR Pod mostom MARIBOR

Prevzema vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor tudi popravo vseh poljedelskih strojev, mlitnic itd. 705 52-2

Postrežba točna! Cene solidne!

Podpirajte domačo obrt!!

Prepričajte se, da kupite najboljšo in najcenejšo

Čevlje

v trgovini 733 10-5

Anice Traun,
Maribor,
Grajski trg št. 1

Pohišstvo!

Tovarna in zaloga Koroška cesta 46-53

Peter Kochegger in drugovi

prigoročajo

svoje bogato zalogo kompletnih spalnih sob, kuhinjske opreme iz mehkega in trdega lesa, kakor posamezne dele po znižanih cenah.

Sveže baterije

za žepne svetilke, toaletna mila, zobno kremo, glavničke, krtače, naramnice, čistila za čevlje, pismen papir, stročnice za cigarete, ter razno galanterijo in drobnarijo kakor tudi vs. kovrstne pletarske izdelke priporočata na debelo in drobno

BALOH & ROSINA, MARIBOR

Grajski trg št. 3. 798

Priporočljive domače tvrdke:

Trgovina z usnjem in čevljiarskih potrebščin

Armin Elinger

Maribor, Kralja Petra trg št. 9

Trgovina z usnjem in čevljiarskih potrebščin

Kohnstein in Reismann

Maribor, Slovenska ulica št. 20

Andrej Ham

čevljar
Vetrinjska ulica 9

Jakob Dogša

čevljar
Vetrinjska ulica št. 20

Zaloga čevljev, oblek, perila ter galanterijskoga blaga

Jakob Lah

Maribor, Glavni trg št. 2

Mar ufakturna trgovina

Hugo Ihi

Aleksandrova cesta

Delikatesna trgovina

Feliks Pučko

Aleksandrova cesta št. 31

Trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki

Resnik in Vabič

Krčevina pri Mariboru 203

Mihael Živec

gostilna „Pod Pohorjem“
Pekre pri Mariboru

Josip Škof

pleskar in slikar
Maribor, Orožnova ul. 6

IVAN KVAS 686 5-4

klobučarstvo in slamnikarstvo
Maribor, Meljska c. 74

Prodajo se

nekretnine Kadruke v Studencih pri Mariboru, in to hiša, gostilna in mesarija z vsim inventarjem. Posestvo leži na glavni cesti, stara znana gostilna na dobrem mestu. Vprašati pri posestniku H. Kadruki, Novagradiška, Slavonija. 785 2-2

Širite povsod naš list!

Motorje za istosmerni tok

(Gleichstrom)

16 PH, 3 PH, 1 1/2 PH in 1/4 PH z napuščaji (Anlass), ter motor na plin prodaja

Mariborska tiskarna d. d.

Jurčičeva ulica 4.